

ความเห็นส่วนตัว
ของ นายวิรุฬห์ แสงเทียน ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

คำวินิจฉัยที่ ๑๙/๒๕๖๔

เรื่องพิจารณาที่ ๑๙/๒๕๖๓

วันที่ ๑๐ เดือน พฤศจิกายน พุทธศักราช ๒๕๖๔

ระหว่าง	นายณัฐพร โตประยูร	ผู้ร้อง
	นายอานนท์ นำภา ที่ ๑	
	นายภาณุพงศ์ จาดนอก ที่ ๒	
	นางสาวปณิสยา ลีทิจิวัฒน์กุล ที่ ๓	
	นายพิรัชต์ ชิวารักษ์ ที่ ๔	
	นางสาวจุฑาทิพย์ ศิริขันธ์ ที่ ๕	
	นางสาวสิริพัชระ จิงธีรพานิช ที่ ๖	
	นายสมยศ พุกกะยาเกษมสุข ที่ ๗	
นางสาวอาทิตยา พรพรม ที่ ๘	ผู้ถูกร้อง	

ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาคำร้อง คำร้องเพิ่มเติม คำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหา เอกสารประกอบและ เอกสารของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น อัยการสูงสุด ผู้กำกับการณ์ตำรวจภูธรคลองหลวง จังหวัดปทุมธานี เลขาธิการสภาความมั่นคงแห่งชาติ ผู้อำนวยการสำนักข่าวกรองแห่งชาติ อธิการบดี มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ และผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ ส่งศาลรัฐธรรมนูญ รวมทั้งบันทึกเสียง การปราศรัยแล้ว เห็นว่า คดีมีพยานหลักฐานเพียงพอที่จะพิจารณาวินิจฉัยได้ จึงยุติการไต่สวนตาม พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๕๘ วรรคหนึ่ง

กรณีมีประเด็นที่ต้องวินิจฉัยก่อนว่าศาลรัฐธรรมนูญมีอำนาจรับคำร้องนี้ไว้พิจารณาวินิจฉัยหรือไม่ โดยผู้ถูกร้องทั้งสามอ้างว่าคำร้องของผู้ร้องคลุมเครือไม่ชัดเจนและไม่ครบองค์ประกอบตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๕๘ เพราะไม่ปรากฏสภาพแห่งข้อกล่าวหาที่ชัดเจนว่าผู้ถูกร้องทั้งสามใช้สิทธิหรือเสรีภาพเพื่อล้มล้าง

การปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขอย่างไร ทำให้ไม่อาจเข้าใจ ข้อกล่าวหาและไม่สามารถต่อสู้คดีได้อย่างเต็มที่ ศาลรัฐธรรมนูญจึงไม่มีอำนาจรับคำร้องไว้พิจารณา วินิจฉัยนั้น

เห็นว่า เมื่อพิจารณาคำร้องและเอกสารประกอบคำร้องเป็นกรณีและผู้ร้องกล่าวอ้างว่าการปราศรัยของผู้ถูกร้องที่ ๑ ผู้ถูกร้องที่ ๒ และผู้ถูกร้องที่ ๓ เมื่อวันที่ ๑๐ สิงหาคม ๒๕๖๓ เวทีธรรมศาสตร์ จะไม่ทน ณ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ศูนย์รังสิต มีเนื้อหาบิดเบือน จาบจ้วง ล้อเลียน หมิ่นพระบรมเดชานุภาพของสถาบันพระมหากษัตริย์ เป็นการกระทำที่มีเจตนาล้มล้างการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๙ โดยอ้างเอกสารต่าง ๆ รวมทั้งถอดคลิปเสียงที่แสดงถึงการกระทำของผู้ถูกร้องทั้งสามกับพวกประกอบมาทำัยคำร้องซึ่งถือเป็นส่วนหนึ่งของคำร้อง เช่นนี้ คำร้องจึงมีความชัดเจนเพียงพอที่จะทำให้ผู้ถูกร้องทั้งสามเข้าใจสภาพของการกระทำที่เป็นข้อกล่าวหาสามารถต่อสู้คดีได้ อย่างไรก็ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๒๗ วรรคหนึ่ง มีใจความให้การพิจารณาคดีของศาลรัฐธรรมนูญ ใช้ระบบไต่สวน โดยให้ศาลมีอำนาจค้นหาความจริงไม่ว่าจะเป็นคุณหรือเป็นโทษแก่ฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งได้ และมาตรา ๔๒ วรรคสาม ยังบัญญัติให้คำร้องใดมีรายการไม่ครบถ้วน หรือไม่ชัดเจน หรือไม่อาจเข้าใจได้ ให้หน่วยงานที่รับผิดชอบงานธุรการของศาลให้คำแนะนำแก่ผู้ร้องเพื่อดำเนินการแก้ไขเพิ่มเติมคำร้องนั้นให้ถูกต้องได้ ดังนั้น ข้ออ้างนี้ของผู้ถูกร้องทั้งสามจึงฟังไม่ขึ้น

ประเด็นวินิจฉัย

การกระทำของผู้ถูกร้องที่ ๑ ที่ ๒ และที่ ๓ เป็นการใช้สิทธิหรือเสรีภาพเพื่อล้มล้างการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๙ วรรคหนึ่ง หรือไม่

ข้อเท็จจริงฟังได้ว่า เมื่อวันที่ ๑๐ สิงหาคม ๒๕๖๓ มีการจัดชุมนุมปราศรัยเวทีธรรมศาสตร์ จะไม่ทน ณ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ศูนย์รังสิต โดยมีข้อเรียกร้อง คือ การยุบสภา การแก้ไขรัฐธรรมนูญ การหยุดคุกคามประชาชนและการปฏิรูปสถาบันพระมหากษัตริย์ ในการชุมนุมปราศรัยดังกล่าวผู้ถูกร้องที่ ๑ กล่าวถึงการขยายพระราชอำนาจของสถาบันพระมหากษัตริย์ด้วยการตราพระราชบัญญัติหลายฉบับ ผู้ถูกร้องที่ ๒ กล่าวถึงสถาบันพระมหากษัตริย์ว่าทรงอยู่เหนืออำนาจอธิปไตยตามที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖ วรรคสอง ว่า ผู้ใดจะกล่าวหาหรือฟ้องร้องพระมหากษัตริย์ในทางใด ๆ มิได้ หากผู้ใดฝ่าฝืนก็จะถูกดำเนินคดีตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๑๒ และผู้ถูกร้องที่ ๓ อ่านประกาศกลุ่มแนวร่วมธรรมศาสตร์และการชุมนุม ฉบับที่ ๑ เรียกร้องให้มีการแก้ไขปัญหา

ว่าด้วยสถาบันพระมหากษัตริย์ จำนวน ๑๐ ข้อ ได้แก่ ข้อ ๑ ยกเลิกมาตรา ๖ ของรัฐธรรมนูญ ที่ว่าผู้ใดจะกล่าวฟ้องร้องกษัตริย์มิได้ และเพิ่มบทบัญญัติให้สภาผู้แทนราษฎรสามารถพิจารณาความผิดของกษัตริย์ได้ เช่นเดียวกับที่เคยบัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญฉบับคณะราษฎร ข้อ ๒ ยกเลิกประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๑๒ รวมถึงเปิดให้ประชาชนได้ใช้เสรีภาพแสดงความคิดเห็นต่อสถาบันกษัตริย์ได้ และนิรโทษกรรมผู้ถูกดำเนินคดีเพราะวิพากษ์วิจารณ์สถาบันกษัตริย์ทุกคน ข้อ ๓ ยกเลิกพระราชบัญญัติจัดระเบียบทรัพย์สินพระมหากษัตริย์ พ.ศ. ๒๕๖๑ และให้แบ่งทรัพย์สินออกเป็นทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์ที่อยู่ภายใต้การควบคุมของกระทรวงการคลัง และทรัพย์สินส่วนพระองค์ที่เป็นของส่วนตัวของกษัตริย์อย่างชัดเจน ข้อ ๔ ปรับลดงบประมาณแผ่นดินที่จัดสรรให้กับสถาบันกษัตริย์ให้สอดคล้องกับสถานะเศรษฐกิจของประเทศ ข้อ ๕ ยกเลิกส่วนราชการในพระองค์ หน่วยงานที่มีหน้าที่ชัดเจน เช่น หน่วยบัญชาการถวายความปลอดภัยรักษาพระองค์ให้ย้ายไปสังกัดหน่วยงานอื่น และให้หน่วยงานที่ไม่มีความจำเป็น เช่น คณะองคมนตรีนั้นให้ยกเลิกเสีย ข้อ ๖ ยกเลิกการบริจาคและรับบริจาคโดยเสด็จพระราชกุศลทั้งหมด เพื่อกำกับให้การเงินของสถาบันกษัตริย์อยู่ภายใต้การตรวจสอบทั้งหมด ข้อ ๗ ยกเลิกพระราชอำนาจในการแสดงความคิดเห็นทางการเมืองในที่สาธารณะ ข้อ ๘ ยกเลิกการประชาสัมพันธ์และการให้การศึกษาที่เชิดชูสถาบันกษัตริย์แต่เพียงด้านเดียวจนเกินงามทั้งหมด ข้อ ๙ สืบหาความจริงเกี่ยวกับการสังหารเช่นฆ่าราษฎรที่วิพากษ์วิจารณ์หรือมีความข้องเกี่ยวใด ๆ กับสถาบันกษัตริย์ และ ข้อ ๑๐ ห้ามมิให้ลงพระปรมาภิไธยรับรองการรัฐประหารครั้งใดอีก

ความเห็น

พิจารณาแล้วเห็นว่า รัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๙ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “บุคคลจะใช้สิทธิหรือเสรีภาพเพื่อล้มล้างการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขมิได้” วรรคสอง บัญญัติว่า “ผู้ใดทราบว่ามีกรกระทำตามวรรคหนึ่ง ย่อมมีสิทธิร้องต่ออัยการสูงสุดเพื่อร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยสั่งการให้เลิกการกระทำดังกล่าวได้” วรรคสาม บัญญัติว่า “ในกรณีที่อัยการสูงสุดมีคำสั่งไม่รับดำเนินการตามที่ร้องขอ หรือไม่ดำเนินการภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่รับคำร้องขอ ผู้ร้องขอจะยื่นคำร้องโดยตรงต่อศาลรัฐธรรมนูญก็ได้” และวรรคสี่ บัญญัติว่า “การดำเนินการตามมาตรานี้ไม่กระทบต่อการดำเนินคดีอาญาต่อผู้กระทำการตามวรรคหนึ่ง” บทบัญญัตินี้มีความมุ่งหมายเพื่อเป็นมาตรการปกป้องคุ้มครองระบอบการปกครองของประเทศให้เป็นการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข โดยห้ามมิให้บุคคลใช้สิทธิหรือเสรีภาพตามรัฐธรรมนูญเพื่อล้มล้างการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข และหากบุคคลใดกระทำการ

ดังกล่าว ผู้ทราบการกระทำนั้นย่อมมีสิทธิเสนอเรื่องให้อัยการสูงสุดตรวจสอบข้อเท็จจริงและยื่นคำร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยสั่งการให้เลิกการกระทำดังกล่าวได้ และในกรณีที่อัยการสูงสุดมีคำสั่งไม่รับดำเนินการตามที่ร้องขอ หรือไม่ดำเนินการภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้รับคำร้องขอ ผู้ร้องขอจะยื่นคำร้องโดยตรงต่อศาลรัฐธรรมนูญได้ แต่ทั้งนี้ไม่กระทบกระเทือนการดำเนินคดีอาญาต่อผู้กระทำการดังกล่าว เมื่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๙ นี้ มีความมุ่งหมายให้ชาวไทยทุกคนมีส่วนร่วมในการป้องกันพิทักษ์รักษาการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข โดยสภาพจึงเป็นมาตรการในการป้องกันไว้ล่วงหน้า เพื่อจะได้มีโอกาสตรวจสอบและวินิจฉัยสั่งการให้เลิกการกระทำที่จะเป็นอันตรายต่อการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขและการล้มล้างรัฐธรรมนูญมิให้เกิดขึ้น เพราะหากปล่อยการกระทำที่เป็นภัยร้ายแรงดังกล่าวตามรัฐธรรมนูญให้เกิดขึ้นแล้ว ย่อมสุดวิสัยที่จะแก้ไขให้กลับคืนได้ ซึ่งความในมาตรา ๔๙ วรรคหนึ่ง ได้บัญญัติไว้เป็นครั้งแรกในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรสยาม พุทธศักราช ๒๔๗๕ แก้ไขเพิ่มเติม พุทธศักราช ๒๔๙๕ มาตรา ๓๕ และบัญญัติทำนองเดียวกันในรัฐธรรมนูญทุกฉบับ อันเป็นบทบัญญัติที่วางหลักการเพื่อปกป้องคุ้มครองการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ส่วนความในวรรคอื่น ๆ ได้บัญญัติเพิ่มเติมขึ้นในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ มาตรา ๖๓ และรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๖๘ โดยบัญญัติให้สิทธิผู้ที่ทราบว่ามีกระทำการอันเป็นการล้มล้างการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข สามารถเสนอเรื่องให้อัยการสูงสุดตรวจสอบข้อเท็จจริงและยื่นคำร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยสั่งการให้เลิกการกระทำดังกล่าว รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๔๙ จึงบัญญัติเพิ่มเติมถ้อยคำให้ชัดเจนยิ่งขึ้นว่าในกรณีที่อัยการสูงสุดมีคำสั่งไม่รับดำเนินการตามที่ร้องขอ หรือไม่ดำเนินการภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้รับคำร้องขอ ผู้ร้องสามารถยื่นคำร้องโดยตรงต่อศาลรัฐธรรมนูญเองได้ ทั้งนี้ ไม่กระทบต่อการดำเนินคดีอาญาต่อผู้กระทำการตามวรรคหนึ่ง ดังนั้น บทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๙ จึงเป็นหลักการสำคัญที่มุ่งหมายให้ชนชาวไทยทุกคนมีส่วนร่วมในการปกป้องคุ้มครองและพิทักษ์รักษาการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขให้มั่นคงสถาพรมิให้ถูกล้มล้างหรือเซาะกร่อนบ่อนทำลายไปโดยไม่ชอบ โดยให้ศาลรัฐธรรมนูญมีหน้าที่ตรวจสอบและมีอำนาจวินิจฉัยสั่งการให้เลิกการกระทำที่มีชอบด้วยรัฐธรรมนูญตามมาตรา ๔๙ วรรคหนึ่ง เสียก่อนที่การกระทำนั้นจะบังเกิดผล

เมื่อข้อเท็จจริงปรากฏว่า ในวันที่ ๑๐ สิงหาคม ๒๕๖๓ ที่มีการจัดชุมนุมปราศรัยเวทีธรรมศาสตร์จะไม่ทน ณ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ศูนย์รังสิต โดยมีข้อเรียกร้อง คือ การยุบสภา

การแก้ไขรัฐธรรมนูญ การหยุดคุกคามประชาชน แล้วยังมีการเรียกร้องให้ปฏิรูปสถาบันพระมหากษัตริย์ด้วย ซึ่งในการชุมนุมปราศรัยที่เกี่ยวข้องกับสถาบันพระมหากษัตริย์นี้จะนำไปสู่การพิจารณาว่าเป็นการใช้สิทธิหรือเสรีภาพเพื่อล้มล้างการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๙ วรรคหนึ่ง หรือไม่ นั้น ผู้ถูกร้องที่ ๑ กล่าวปราศรัยโดยสรุปถึงการขยายพระราชอำนาจของสถาบันพระมหากษัตริย์ด้วยการตราพระราชบัญญัติหลายฉบับ ผู้ถูกร้องที่ ๒ กล่าวปราศรัยโดยสรุปถึงสถาบันพระมหากษัตริย์ว่าทรงอยู่เหนืออำนาจอธิปไตยตามที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖ วรรคสอง ที่ว่า ผู้ใดจะกล่าวหาหรือฟ้องร้องพระมหากษัตริย์ในทางใด ๆ มิได้ หากผู้ใดฝ่าฝืน จะถูกดำเนินคดีตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๑๒ และผู้ถูกร้องที่ ๓ กล่าวปราศรัยแล้วยังอ่านประกาศกลุ่มแนวร่วมธรรมศาสตร์และการชุมนุม ฉบับที่ ๑ เรียกร้องให้มีการแก้ไขปัญหาว่าด้วยสถาบันพระมหากษัตริย์ จำนวน ๑๐ ข้อ ตามข้อเท็จจริงที่กล่าวมาข้างต้น ด้วยการปราศรัยและข้อเรียกร้องของผู้ถูกร้องทั้งสามเป็นการเรียกร้องที่ให้มีการปฏิรูปว่าด้วยพระราชสถานะของพระมหากษัตริย์ที่ทรงอยู่ภายใต้รัฐธรรมนูญและอยู่เหนือความรับผิดชอบทางการเมืองตามหลักกฎหมายรัฐธรรมนูญ ที่ว่าพระมหากษัตริย์ทรงกระทำผิดมิได้ และให้มีการยกเลิกกฎหมายที่ห้ามผู้ใดล่วงละเมิด หมิ่นประมาท หมิ่นพระบรมเดชานุภาพสถาบันพระมหากษัตริย์ ด้วยถ้อยคำปราศรัยที่มีเนื้อหาบิดเบือน จาบจ้วง ล้อเลียน และหมิ่นพระบรมเดชานุภาพของสถาบันพระมหากษัตริย์อย่างรุนแรง โดยอ้างว่าพระมหากษัตริย์เป็นรากเหง้าของปัญหาทางการเมืองตลอดมา อันส่งผลให้สถาบันพระมหากษัตริย์ไม่อยู่ในสถานะที่ควรเคารพเทิดทูน อาจทำให้ผู้ที่ได้รับข้อมูลจากการปราศรัยเกิดความกระตือรือร้นกระตือรือร้น สร้างความปั่นป่วนในหมู่ประชาชนได้ คำปราศรัยลักษณะเช่นนี้ย่อมบ่งชี้ได้ว่า มิได้เป็นการปราศรัยเพื่อปฏิรูปสถาบันพระมหากษัตริย์โดยสุจริตอย่างแท้จริงไม่ ซึ่งในที่สุดจะเป็นการบ่อนทำลายการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข แม้ผู้ถูกร้องทั้งสามชี้แจงว่า การชุมนุมปราศรัยดังกล่าวเป็นเพียงการใช้เสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นและการใช้เสรีภาพในการชุมนุมเพื่อแสดงความคิดเห็นและเรียกร้องทางการเมือง โดยมีมูลเหตุมาจากความไม่ไว้วางใจการบริหารราชการของรัฐบาล และข้อเสนอเพื่อปฏิรูปสถาบันพระมหากษัตริย์เป็นการแสดงความคิดเห็นและการชุมนุมที่รัฐธรรมนูญให้การรับรองและคุ้มครองไว้ ผู้ถูกร้องทั้งสามมิได้มีความมุ่งหมายในการล้มล้างการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขก็ตาม แต่การใช้เสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นของผู้ถูกร้องทั้งสามต้องอยู่ภายใต้กรอบของรัฐธรรมนูญและกฎหมายอื่นด้วย ซึ่งได้ความว่าผู้ถูกร้องทั้งสามกับพวกถูกกล่าวหาดำเนินคดีอาญา รวมทั้งความผิดต่อองค์พระมหากษัตริย์หลายกรรมต่างวาระกัน ยิ่งไปกว่านั้น ได้ความอีกว่า ก่อนวันที่ ๑๐ สิงหาคม ๒๕๖๓ ที่เวทีเสกคาถาปกป้องประชาธิปไตยและ

เวทีเชียงใหม่จะไม่ทน ผู้ถูกร้องที่ ๑ ปราศรัยเกี่ยวกับสถาบันพระมหากษัตริย์ สรุปได้ว่า สถาบันพระมหากษัตริย์ไกลห่างจากระบอบประชาธิปไตย รัฐธรรมนูญขยายพระราชอำนาจ สุ่มเสี่ยงทำให้สถาบันพระมหากษัตริย์กลายเป็นระบอบสมบูรณาญาสิทธิราชย์ และข้อเท็จจริงจากสื่อสารมวลชนกับข้อมูลทางออนไลน์หลายช่องทางและเอกสารที่อยู่ในสำนวนได้ความว่า ภายหลังจากวันที่ ๑๐ สิงหาคม ๒๕๖๓ ก็มีการชุมนุมปราศรัยอีกหลายครั้งอย่างต่อเนื่องไม่เสร็จสิ้น แม้การนัดชุมนุมนั้นจะรวมตัวตามวันเวลาและสถานที่เพื่อเสนอข้อเรียกร้องเป็นการเฉพาะเป็นครั้งคราว ไม่มีแกนนำในการชุมนุม บางครั้ง ผู้ถูกร้องทั้งสามไม่ได้ไปร่วมในการชุมนุมคราวนั้นและผู้ร่วมชุมนุมจะแตกต่างกันบ้าง แต่วัตถุประสงค์ ความมุ่งหมาย ข้อเสนอและข้อเรียกร้องต่าง ๆ ตลอดจนคำปราศรัยที่คล้ายคลึงไปในทิศทางเดียวกัน อาทิอ้างว่า กษัตริย์ยังคงทรงอำนาจแทรกแซงเหนือการเมือง เมื่อเกิดการรัฐประหารล้มล้างรัฐบาลอันได้มาซึ่งกระบวนการทางประชาธิปไตยอย่างแท้จริงครั้งใด กษัตริย์ก็ทรงลงพระปรมาภิไธยแต่งตั้งหัวหน้าคณะรัฐประหาร อันเป็นการรับรองให้การรัฐประหารครั้งนั้น ๆ ชอบด้วยกฎหมายทุกครั้งไป มีหน้าซ้ำยังทรงโยกย้ายกำลังพล รวมถึงถ่ายโอนงบประมาณแผ่นดินจำนวนมากเข้าเป็นส่วนของตัวเอง ยังทรงใช้พระราชอำนาจออกกฎหมายแก้ไขร่างรัฐธรรมนูญที่ผ่านการประชามติแล้วให้เสด็จไปประทับนอกราชอาณาจักรได้โดยไม่ต้องตั้งผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ และยังแอบอ้างสถาบันกษัตริย์เพื่อหาผลประโยชน์เข้าตัวเอง การเช่นนี้ย่อมเป็นอุปสรรคต่อหลักการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ไม่มีประเทศประชาธิปไตยประเทศใดจะปรากฏการกระทำเช่นนี้ ราษฎรทั้งหลายพึงรู้เถิดว่า กษัตริย์ประเทศเรานี้มิได้ทรงอยู่เหนือการเมือง หากแต่เป็นรากเหง้าของปัญหาทางการเมืองตลอดมา นอกจากจะทรงละเลยหน้าที่การเป็นประมุขที่ยึดเหนี่ยวจิตใจของประชาชนแล้วยังเสด็จไปเสวยสุขประทับอยู่ต่างแดนโดยใช้เงินภาษีของราษฎร ทั้งที่ราษฎรทั้งปวงกำลังประสบความยากลำบากจากสภาวะข้าวยากหมากแพง อีกทั้งทรงมีความสัมพันธ์แนบแน่นกับกลุ่มกบฏ ผู้ก่อการรัฐประหาร ล้มล้างการปกครองระบอบประชาธิปไตย ประเทศนี้กษัตริย์ครอบครองอำนาจไม่ใช่ประชาชน ไปทวงประเทศเราคืนกัน เป็นกษัตริย์ยะสลักคม เป็นต้น อันมีเนื้อหาบิดเบือน จาบจ้วง ล้อเลียน และหมิ่นพระบรมเดชานุภาพของสถาบันพระมหากษัตริย์อย่างรุนแรงไม่ให้อยู่ในสถานะที่ควรเคารพเทิดทูน ทำให้ด้อยค่า เพื่อนำไปสู่การสร้าง ความกระด้างกระเดื่องในหมู่ประชาชน ก่อให้เกิดความแตกแยกไม่เป็นอันหนึ่งอันเดียวกันอีกต่อไป ทำให้เห็นได้ว่าการชุมนุมปราศรัยเหล่านั้นมีวัตถุประสงค์และความมุ่งหมายที่มีการวางแผนที่จะกระทำเกี่ยวกับการชุมนุมปราศรัยในวันที่ ๑๐ สิงหาคม ๒๕๖๓ ทั้งสิ้น เมื่อข้อเรียกร้องไม่อาจที่จะบังเกิดผลได้หรือไม่ในวันที่นัดชุมนุมในแต่ละครั้งซึ่งอาจต้องใช้เวลาอีกยาวนาน หรือไม่บังเกิดผลได้อย่างแน่นอน ก็ถือได้ว่าการชุมนุมในครั้งนั้นของผู้ถูกร้องทั้งสามตามคำร้อง

ยังไม่บังเกิดผล จึงคงดำเนินการอยู่หาได้สิ้นสุดไปหลังจากยุติการประชุมในวันดังกล่าวคือวันที่ ๑๐ สิงหาคม ๒๕๖๓ อีกทั้งการประชุมนี้จัดขึ้นตามสถานที่ต่าง ๆ โดยไม่มีแกนนำ แต่มีมาอย่างต่อเนื่องด้วยความมุ่งหมายและวัตถุประสงค์เดิม ๆ อันแสดงว่ากระทำกันโดยมีเครือข่ายการจัดตั้งของบุคคลหลายคน ถือเป็นขบวนการเพื่อมิให้สถาบันพระมหากษัตริย์ดำรงดังที่เคยเป็นอยู่ตามรัฐธรรมนูญ ซึ่งหากยังคงให้ผู้ถูกร้องทั้งสามกระทำการใช้สิทธิหรือเสรีภาพแสดงความคิดเห็นและเรียกร้องทางการเมืองเช่นนี้ต่อไป ย่อมไม่ไกลเกินเหตุที่จะนำไปสู่การล้มล้างการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขได้ กรณีจึงปรากฏข้อเท็จจริงเพียงพอที่จะถือได้ว่า การกระทำของผู้ถูกร้องทั้งสามเป็นพฤติกรรมในการใช้สิทธิและเสรีภาพเรียกร้อง เพื่อให้มีการทำลายการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขให้ไปสู่ระบอบอื่นที่มีใ้ระบอบประชาธิปไตย หรือเปลี่ยนแปลงรูปแบบการปกครองโดยมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขไปสู่ประมุขรูปแบบอื่น อันเป็นการใช้สิทธิเสรีภาพเพื่อล้มล้างการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๙ วรรคหนึ่ง

อาศัยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น จึงวินิจฉัยว่า การกระทำของผู้ถูกร้องที่ ๑ ผู้ถูกร้องที่ ๒ และผู้ถูกร้องที่ ๓ เป็นการใช้สิทธิหรือเสรีภาพเพื่อล้มล้างการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๙ วรรคหนึ่ง จึงสั่งการให้ผู้ถูกร้องทั้งสามเลิกการกระทำดังกล่าว ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๙ วรรคสอง

๘/พ 11/11๖-๖

(นายวิรุพท์ แสงเทียน)

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ